

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 23.12.2002
COM(2002) 637 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΓΙΑ ΕΝΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΓΙΑ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΑΔΙΕΥΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΓΙΑ ΕΝΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΓΙΑ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	4
2.1.	Μία πολιτική στον τομέα της αειφόρου αλιείας εκτός των κοινοτικών υδάτων	4
2.2.	Ο λόγος ύπαρξης των κοινοτικών δεσμεύσεων	6
2.3.	Σκοπός της κοινοτικής χρηματοδότησης	8
3.	ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ	10
3.1.	Γιατί είναι αναγκαίες οι συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης;	10
3.2.	Εφαρμογή των συμφωνιών αλιευτικής σύμπραξης	10
4.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	12

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι αλιευτικές συμφωνίες θεσπίστηκαν από την Κοινότητα μετά από αλλαγές στο Δίκαιο της Θαλάσσης τη δεκαετία του '70. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν, με ψήφισμα του Συμβουλίου της 3ης Νοεμβρίου 1976, να μεταβιβάσουν την αρμοδιότητά τους στον τομέα αυτό στην Κοινότητα.

Όπως ανέφερε στην ανακοίνωσή της για τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής¹, η Επιτροπή πιστεύει ότι είναι ουσιαστικό να θεσπιστεί μία βελτιωμένη πολιτική στον τομέα των αλιευτικών συμφωνιών μαζί με όλους τους εταίρους στην Κοινότητα, τόσο στο ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο επίπεδο. Αυτό θα αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα για την εκ νέου επιβεβαίωση της δέσμευσης της Κοινότητας να συμβάλει στην αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων σε διεθνές επίπεδο. Κατά την διάρκεια της παγκοσμίου συνάντησης για την αειφόρο ανάπτυξη στο Γιοχάνεσμπουργκ, η Κοινότητα συμφώνησε με τον στόχο της αειφόρου σφαιρικής αλιείας συμπεριλαμβανομένου και του στόχου της «διατήρησης ή της συντήρησης των αποθεμάτων σε επίπεδα τα οποία να επιτρέπουν την μέγιστη αειφόρο απόδοση και με σκοπό την υλοποίηση αυτών των στόχων για εξαντλημένα αποθέματα κατεπαίγουν και εφόσον δυνατόν πριν από το 2015». Αυτή και άλλες δεσμεύσεις οι οποίες αναλήφθηκαν από την ΕΚ εις το Σχέδιο Υλοποίησης του Γιοχάνεσμπουργκ θα καθορίσουν την μελλοντική εξωτερική διάσταση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι αλιευτικές συμφωνίες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, κατά περίπτωση, τις διάφορες και συχνά περίπλοκες περιστάσεις που επικρατούν στις σχετικές τρίτες χώρες, καθώς και την ποικιλομορφία των παραγόντων του κλάδου :

- η Κοινότητα θα έπρεπε πρώτα απ'όλο να υποστηρίξει τους θεμιτούς στόχους του τομέα της αλιείας της και να επιδιώξει, εντός του διεθνούς πλαισίου², νέες συμμαχίες και εταιρικές σχέσεις με παράκτια αναπτυσσόμενα κράτη, μέσω **πολυμερών δράσεων** οι οποίες να καλύπτουν την αλιεία στην ανοικτή θάλασσα, τα επικαλυπτόμενα αποθέματα και τα άκρως μεταναστευτικά είδη. Η Κοινότητα θα έπρεπε, στο πλαίσιο μιας πολιτικής στον τομέα της αειφόρου αλιείας, να προωθήσει επίσης τη διεθνή και περιφερειακή συνεργασία για την αειφόρο εκμετάλλευση των πόρων, η οποία να στηρίζεται σε αξιόπιστες επιστημονικές συμβουλές καθώς και στον καλύτερο έλεγχο των συστημάτων εφαρμογής. Όλοι αυτοί οι όροι είναι βασικής σημασίας για έναν βιώσιμο από οικονομικής απόψεως και ανταγωνιστικό τομέα αλιείας·
- στην περίπτωση που τα αλιευτικά συμφέροντα είναι παραδοσιακά κατανεμημένα και οι σχέσεις είναι εξισορροπημένες, ιδίως με τα γειτονικά παράκτια κράτη, η Κοινότητα θα πρέπει να παγιώσει τις σχέσεις αυτές μέσω της συνεργασίας με τις οικείες τρίτες χώρες προκειμένου να καθιερώσει τη διαχείριση στον τομέα της υπεύθυνης αλιείας μέσω **συμφωνιών συνέχειας**. Αυτό θα γίνει με την προσαρμογή της αλιευτικής προσπάθειας προς τους σχετικούς αλιευτικούς πόρους, σύμφωνα με τους στόχους της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, προκειμένου να επιτευχθεί η

¹ COM (2002) 181 τελικό της 28ης Μαΐου 2002.

² Αναφορικά με τη συμμετοχή της Κοινότητας σε περιφερειακές οργανώσεις αλιείας (ΠΟΑ) βλ. COM 613 της 08/12/99 και αποφάσεις του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 2000.

αιεφόρος ανάπτυξη από περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής απόψεως, και σύμφωνα με τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 30ής Οκτωβρίου 1997³.

- στις διμερείς σχέσεις που χαρακτηρίζονται από οικονομικές, κοινωνικές ή θεσμικές διαφορές, η Κοινότητα θα ενισχύσει, μέσω **συμφωνιών αλιευτικής σύμπραξης** τη συνεργασία για την εξασφάλιση της εφαρμογής της πολιτικής στον τομέα της αιεφόρου αλιείας καθώς και μία εξορθολογισμένη και υπεύθυνη εκμετάλλευση των πόρων υπέρ του αμοιβαίου συμφέροντος των εμπλεκόμενων μερών. Προκειμένου να μπορέσει ο ευρωπαϊκός στόλος υπερπόντιας αλιείας να παγιώσει το ρόλο του, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η αιεφόρος εκμετάλλευση των αλιευτικών αποθεμάτων της υδρογείου.

Η παρούσα Ανακοίνωση αφορά τις **αλιευτικές συμφωνίες που συνάφθηκαν τρίτες χώρες, βάσει των οποίων προβλέπεται η καταβολή χρηματοδοτικής συνεισφοράς**.^e Η Επιτροπή προτείνει οι αλιευτικές διμερείς σχέσεις της ΕΕ να στραφούν από τις συμφωνίες πρόσβασης προς συμφωνίες σύμπραξης με στόχο τη συμβολή στην υπεύθυνη αλιεία υπέρ του αμοιβαίου συμφέροντος των εμπλεκόμενων μερών. Δεδομένου ότι οι συμφωνίες αυτές θεσπίζονται κυρίως με αναπτυσσόμενες χώρες, ιδίως χώρες ΑΚΕ, είναι, ως εκ τούτου, αναγκαίο :

- να εξετασθούν εν πρώτοις οι πολιτικοί στόχοι των κοινοτικών δεσμεύσεων για την προώθηση πολιτικού διαλόγου σε θέματα αλιείας,
- να προσδιορισθούν και να καθορισθούν, κατά δεύτερο λόγο, τα μέτρα τα οποία θα πρέπει να θεσπισθούν προκειμένου να επιτευχθούν οι πολιτικοί στόχοι που έχουν από κοινού προσδιορισθεί από την ΕΚ και τους εταίρους της.

2. ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

2.1. Μία πολιτική στον τομέα της αιεφόρου αλιείας εκτός των κοινοτικών υδάτων

Οι αλιευτικές συμφωνίες επέτρεψαν στην ΕΚ να καθιερώσει σταθερές σχέσεις με 15 αναπτυσσόμενα παράκτια κράτη. Οι συμφωνίες αυτές θα παράσχουν το αναγκαίο πλαίσιο για τη αιεφόρο εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων.

Οι αλιευτικές αυτές συμφωνίες δημιουργούν στην Ευρώπη και στα παράκτια κράτη σημαντικές, συχνά δε ζωτικής σημασίας, οικονομικές δραστηριότητες, όχι μόνο μέσω της εκμετάλλευσης των αλιευτικών πόρων, αλλά επίσης μέσω της ανάπτυξης συναφών δραστηριοτήτων. Η θετική επίπτωση των νέων συμφωνιών σύμπραξης στις τοπικές οικονομίες των αναπτυσσόμενων χωρών θα πρέπει να είναι ακόμη σημαντικότερη στο μέλλον⁴.

Η Πράσινη Βίβλος σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική⁵ παραθέτει μία σαφή και αναμφισβήτητη διάγνωση της τρέχουσας κατάστασης της πολιτικής που αφορά τον υπερπόντιο στόλο. Η κατάσταση αυτή οξύνεται από το γεγονός ότι η πολιτική σχετικά με τον

³ Έγγρ. 11784/97 της 4ης Νοεμβρίου 1997.

⁴ Για το σκοπό αυτό η Κοινότητα θα αναλάβει την εκπόνηση μελετών αξιολόγησης των επιπτώσεων των συμφωνιών στην αιεφορία καθώς και των οικονομικών επιπτώσεων προκειμένου να εκτιμήσει τις συνολικές επιπτώσεις των συμφωνιών στην τοπική οικονομία.

⁵ Έγγρ. COM (2001) 135 τελικό της 20 Μαρτίου 2001, σημείο 3.9 “Διεθνής Διάσταση”.

υπερπόντιο στόλο εξελίσσεται σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον έλλειψης αφθονίας και υπερεκμετάλλευσης ορισμένων αλιευτικών αποθεμάτων και καθίσταται όλο και περισσότερο ανταγωνιστική έναντι των στόχων νεοεμφανιζόμενων αλιευτικών κρατών τα οποία αλιεύουν με χαμηλότερο κόστος. Ταυτόχρονα, η γενίκευση των σημαίων ευκαιρίας, η παράνομη αλιεία, η έλλειψη διαφανών κανόνων καθώς και οι επιπτώσεις των άμεσων και έμμεσων δημόσιων επιδοτήσεων οδηγούν σε αυξανόμενη στρέβλωση του ανταγωνισμού και στην ανάπτυξη πρακτικών που προσφέρουν λιγότερες εγγυήσεις για τη διατήρηση μιας αειφόρου παγκόσμιας αλιευτικής δραστηριότητας⁶.

Εν τω μεταξύ, η ΕΚ έχει δεσμευθεί :

- να αυξήσει τη συμβολή της στην αειφόρο ανάπτυξη από περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής απόψεως⁷,
- να βελτιώσει γενικά την ορθή διαχείριση σε πολιτικό και δημοσιονομικό επίπεδο·
- να συμβάλει στην εξάλειψη της φτώχειας σύμφωνα με τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης και στη σταδιακή ενσωμάτωση των κρατών ΑΚΕ στην παγκόσμια οικονομία⁸, συμπεριλαμβάνοντας στις διαπραγματεύσεις που προβλέπονται στο πρόγραμμα της Doha για την ανάπτυξη (ΠΟΕ), το εμπόριο αλιευτικών προϊόντων⁹.

Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμφώνησε επανειλημμένως ότι θα συμβάλει στην αειφόρο αλιεία στα κοινοτικά και έξω κοινοτικά ύδατα. Διάφορες Ευρωπαϊκές πολιτικές θα έπρεπε να συμβάλλουν μαζί στον **σφαιρικό στόχο** ενώ ταυτόχρονα θα ακολουθούν τους δικούς τους **ειδικούς στόχους** :

- Ο ειδικός στόχος της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής είναι η διατήρηση της Ευρωπαϊκής παρουσίας στην υπερπόντια αλιεία και η προστασία των συμφερόντων του Ευρωπαϊκού αλιευτικού τομέα
- Ο ειδικός στόχος της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ανάπτυξης είναι να προωθηθούν οι δυνατότητες των Αναπτυσσόμενων χωρών να εκμεταλλευθούν οι ίδιες τους θαλάσσιους πόρους, να αυξηθεί η τοπική αυξημένη αξία και να υπάρξει η καλύτερη τιμή για το κόστος πρόσβασης από τους ξένους αλιευτικούς στόλους στα ύδατά τους.

⁶ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής “Σχέδιο δράσης με στόχο την εξάλειψη της παράνομης αλιείας καθώς και της αλιείας που δεν αποτελεί αντικείμενο δηλώσεων και ρυθμίσεων” COM (2002) 180 τελικό της 28.5.2002.

⁷ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών “Προς μια παγκόσμια σύμπραξη για την αειφόρο ανάπτυξη” COM (2002) 82 τελικό της 13.02.02. Επιπροσθέτως, η ΕΚ συμβάλει στην Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη, βλ. ιδίως το Σχέδιο Εφαρμογής για την εν λόγω διάσκεψη και ιδίως τις παραγράφους 29, 30 και 31.

⁸ Βλ. Συμφωνία του Cotonou και ιδίως τα άρθρα 18, 23, 34, 53, 69 και 74 έως 78 και το Ψήφισμα του Συμβουλίου για την Αλιεία και την Μείωση της Φτώχειας της 8ης Νοεμβρίου 2001 (έγγρ. 13398/01 της 14ης Νοεμβρίου 2001).

⁹ Βλ. Υπουργική Διάσκεψη ΠΟΕ, Τέταρτη Σύνοδος, Doha, 9-14 Νοεμβρίου 2001 WT/MIN(01)/DEC/W/1 “... στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων αυτών, οι συμμετέχοντες θα προσπαθήσουν επίσης να αποσαφηνίσουν και να βελτιώσουν τους όρους του ΠΟΕ στον τομέα των αλιευτικών επιδοτήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία του τομέα αυτού για τις αναπτυσσόμενες χώρες ...”.

Άλλες Ευρωπαϊκές Πολιτικές όπως της Έρευνας, του Εμπορίου, του Περιβάλλοντος, συμβάλλουν επίσης στους στόχους τους στο σφαιρικό στόχο της αειφόρου Αλιείας.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί το μακροπρόθεσμο μέλλον των δραστηριοτήτων στον τομέα της πολιτικής όσον αφορά τον υπερπόντιο στόλο, θα πρέπει να αναληφθούν δεσμεύσεις στον τομέα της αλιευτικής πολιτικής στην ίδια βάση όπως και στην κοινή αλιευτική πολιτική όσον αφορά την αειφόρο εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων και την ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής προστασίας.

Μία έλλειψη πολιτικών πρωτοβουλιών σε επίπεδο ΕΕ θα οδηγήσει μεσοπρόθεσμα στη σταδιακή μείωση της κοινοτικής πολιτικής όσον αφορά τον υπερπόντιο στόλο. Αυτό δεν θα οφείλεται στη διάλυση των σκαφών, αλλά μάλλον στην αλλαγή σημαίας, και ιδιαίτερα την ύψωση σημαίας ευκαιρίας ή/και στην αύξηση των ιδιωτικών αλιευτικών συμφωνιών. Η εμπειρία των τελευταίων ετών έχει δείξει ότι με την αποχώρηση του κοινοτικού στόλου από αλιευτικά πεδία τρίτων χωρών, ο όγκος της αλιείας δεν μειώνεται, αλλά παραμένει ο ίδιος ή και αυξάνεται δεδομένου ότι τα κοινοτικά σκάφη αντικαθίστανται από σκάφη άλλων τρίτων χωρών ή από σκάφη που φέρουν σημαία ευκαιρίας. Σε περιπτώσεις πώλησης ιδιωτικών αδειών σε επιχειρηματίες, δεν υπάρχει επίσης καμία εγγύηση ότι η χρηματική αντιστάθμιση ωφελεί τον τομέα της αλιείας και τους απασχολούμενους σε αυτήν στην τρίτη χώρα με τον τρόπο που το πράττουν οι κατευθυνόμενες δράσεις της Κοινότητας.

Η κατάσταση αυτή θα έπρεπε να αποφευχθεί, δεδομένου ότι θα έχει ως αποτέλεσμα μία σημαντική μείωση του ρόλου της κοινοτικής εξωτερικής αλιευτικής πολιτικής και την εξαφάνιση του ευρωπαϊκού υπερπόντιου στόλου και, στη συνέχεια, τη μείωση της ικανότητας της Κοινότητας να εκτελέσει και να εφαρμόσει τις δεσμεύσεις της που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο διμερών ή πολυμερών αλιευτικών συμφωνιών. Αυτό θα οδηγήσει επίσης σε μία κατάσταση όπου ο ευρωπαϊκός υπερπόντιος στόλος θα αντικατασταθεί από άλλο υπερπόντιο στόλο του οποίου τα κριτήρια και οι όροι πιθανόν να μην συμφωνούν με εκείνους μιας παγκόσμιας πολιτικής στον τομέα της αειφόρου αλιείας.

2.2. Ο λόγος ύπαρξης των κοινοτικών δεσμεύσεων

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή πιστεύει ότι η Κοινότητα, ως δημόσιος παράγοντας στις διαπραγματεύσεις και στη διαχείριση συμφωνιών αλιευτικής σύμπραξης πρέπει να συνεχίσει τις δραστηριότητές της στον τομέα αυτό προκειμένου να προωθήσει την εφαρμογή του Κώδικα Συμπεριφοράς για μία Υπεύθυνη Αλιεία (FAO 1995) καθώς και της Συμφωνίας Συμμόρφωσης προς τα Διεθνή Μέτρα Διατήρησης και Διαχείρισης των Αλιευτικών Σκαφών στην Ανοικτή Θάλασσα (FAO 1993). Η θέση αυτή περιλαμβάνεται στο Ψήφισμα του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2001¹⁰ το οποίο αναγνωρίζει τον εν δυνάμει ρόλο των αλιευτικών συμφωνιών στο πλαίσιο της συμβολής στη μείωση της φτώχειας στην περίπτωση που σχεδιάζονται και εφαρμόζονται στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών της αειφορίας.

Η Επιτροπή πιστεύει, ως εκ τούτου, ότι η ευρωπαϊκή συμβολή στην πολιτική υπεύθυνης αλιείας απαιτεί τον καθορισμό και την εφαρμογή ενός δεσμευτικού πλαισίου μεταξύ της Κοινότητας και των οικείων Αναπτυσσόμενων Παράκτιων Κρατών.

Με στόχο την καθιέρωση πολιτικού διαλόγου σε θέματα αλιείας, θα πρέπει να καθοριστούν σαφώς όλα τα μέσα εφαρμογής ενός τέτοιου δεσμευτικού πλαισίου με αμοιβαία συμφωνία,

¹⁰ Έγγρ.13938/01 της 14ης Νοεμβρίου 2001.

τα οποία να υπόκεινται σε επαρκείς μηχανισμούς ελέγχου σύμφωνα με τις κοινοτικές πολιτικές και δράσεις.

Για το σκοπό αυτό, η αρχή “συνοχής” που προβλέπεται στη Συνθήκη¹¹ πρέπει να τηρείται αυστηρά. Κάθε τομέας πολιτικής ακολουθεί τους δικούς του στόχους μέσω οργάνων και διαδικασιών που διαθέτει¹², αλλάθα πρέπει να εξασφαλισθεί η συνοχή με τις ευρωπαϊκές εξωτερικές δραστηριότητες. Οι κοινοτικές συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης θα πρέπει να είναι, ως εκ τούτου, σύμφωνες με την αρχή της συνοχής.

Οι προαναφερόμενες συμφωνίες πρέπει επίσης να ενσωματώνουν τους στόχους της ανάπτυξης της αειφόρου αλιείας συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που έχουν σχέση με τη διαχείριση των πόρων, τον έλεγχο και τη διαχείριση του στόλου. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής :

- η διαχείριση των πόρων που αποτελεί ένα ευαίσθητο θέμα στις σχέσεις μας με αναπτυσσόμενες χώρες και η αξιολόγηση του διαθέσιμου πλεονάσματος στα ύδατα των χωρών αυτών πρέπει :
 - να ευθυγραμμίζεται με την αρχή της κυριότητας της αλιευτικής πολιτικής από το Παράκτιο Κράτος¹³,
 - να στηρίζονται σε αξιόπιστες επιστημονικές και τεχνικές συμβουλές όπως ορίζεται στο άρθρο 62 της UNCLOS¹⁴,
 - να είναι συνεκτική με τον κοινοτικό στόχο αποφυγής της υπερεκμετάλλευσης των σχετικών αποθεμάτων, προς όφελος των τοπικών πληθυσμών και για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του αλιευτικού τομέα, οπότε οι αλιευτικές δυνατότητες θα πρέπει να είναι σύμφωνες και να βασίζονται στα καλύτερα επιστημονικά διαθέσιμα στοιχεία.
 - να εκτιμήσει την πιθανή περιβαλλοντική επίπτωση της αλιείας, με στόχο τη λήψη των αναγκαίων μέτρων θεραπείας.
- οι δραστηριότητες ελέγχου, παρακολούθησης και εποπτείας αποτελούν αδύνατα σημεία στην εφαρμογή των συμφωνιών εταιρικών σχέσεων στον τομέα της αλιείας. Αυτό θα θεραπευθεί μέσω εταιρικών δράσεων στον τομέα του ελέγχου της αλιείας με τις σχετικές χώρες σύμφωνα με τις αρχές της μεταρρύθμισης της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.
- η διαχείριση του στόλου μπορεί να καλύπτει την ενδεχόμενη ένταξη του ευρωπαϊκού υπερπόντιου στόλου στον αλιευτικό στόλο του εταίρου. Οι συμφωνίες αλιευτικής

¹¹ Βλ. άρθρο 178 της Συνθήκης. "Στις πολιτικές που εφαρμόζει και οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες, η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη τους στόχους του άρθρου 177.

¹² Βλ. το δεύτερο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

¹³ Η Κοινότητα αναγνωρίζει το νόμιμο δικαίωμα των παράκτιων αναπτυσσόμενων χωρών να εφαρμόζουν μία εθνική ή/και περιφερειακή πολιτική στον τομέα της αλιείας η οποία έχει ως στόχο (i) την αειφόρο εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων (ii) την αύξηση της τοπικής προστιθέμενης αξίας και (iii) την επίτευξη της δικαιότερης τιμής για δικαιώματα πρόσβασης στους πόρους τους οποίους δεν έχουν την ικανότητα να αλιεύσουν. Οι πολιτικές αυτές πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θαλάσσης.

¹⁴ Όπως τονίστηκε στην Ανακοίνωση για τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, το θέμα αυτό θα περιληφθεί σε ένα σχέδιο δράσης το οποίο θα εξετάζει συγκεκριμένα την αξιολόγηση των ιχθυοαποθεμάτων εκτός των κοινοτικών υδάτων.

σύμπραξης μπορούν να παρέχουν το κατάλληλο νομικό πλαίσιο και τα χρηματοδοτικά μέσα που να αντανakλούν τους αναπτυξιακούς στόχους των εταίρων μας, να ενθαρρύνουν τη μεταφορά τεχνολογίας, κεφαλαίων και τεχνογνωσίας με την προώθηση κοινών επιχειρήσεων μεταξύ κοινοτικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων των οικείων παράκτιων κρατών¹⁵.

Επιπροσθέτως, η Κοινότητα θα διασφαλίσει ότι τα δημόσια κεφάλαια χρησιμοποιούνται για τη στήριξη των αρχών της ορθής διαχείρισης από το οικείο παράκτιο κράτος, οι οποίες έχουν ως στόχο την εφαρμογή μιας αειφόρου πολιτικής στον τομέα της αλιείας.

2.3. Σκοπός της κοινοτικής χρηματοδότησης

Η πληρωμή από την Κοινότητα δικαιωμάτων πρόσβασης για τους κοινοτικούς στόλους δικαιολογείται αρχικά κυρίως από την παροχή πρόσβασης σε αλιευτικούς πόρους των παράκτιων κρατών. Η χρηματική αντιστάθμιση στηρίζεται στην πρόσβαση σε αλιευτικές δυνατότητες που προσφέρονταν από το οικείο παράκτιο κράτος.

Τώρα, λόγω των δυσχερειών που παρουσιάζονται από την έλλειψη αφθονίας των αλιευτικών πόρων, την υπερεκμετάλλευσή τους, την παράνομη αλιεία καθώς και την αλιεία που δεν υπόκειται σε εκθέσεις και ρυθμίσεις, οι οποίες επιδεινώνονται από την έλλειψη μέσων από τις αναπτυσσόμενες παράκτιες χώρες προκειμένου να διασφαλίσουν την αειφόρο διαχείριση των αλιευτικών πόρων στα ύδατα υπό την δικαιοδοσία τους, η Κοινότητα αντιμετωπίζει πρόσθετες προκλήσεις.

Ως εκ τούτου, πρέπει να εξετασθεί ένα σύστημα το οποίο θα ενισχύσει τις ικανότητες των αναπτυσσόμενων εταίρων χωρών να εφαρμόσουν τη στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης της αλιείας των χωρών εταίρων της Κοινότητας. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να εφαρμοστεί μέχρις ότου οι σχετικές χώρες αποκτήσουν την ικανότητα να διαχειρίζονται αποτελεσματικά την αλιευτική πολιτική τους.

Είναι αναγκαίο να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής της κοινοτικής χρηματοδοτικής συμμετοχής. Στο μέλλον, η χρηματοδοτική αυτή συμμετοχή θα δικαιολογείται από ένα αμοιβαίο συμφέρον των δύο μερών να επενδύσουν στον τομέα της πολιτικής της αειφόρου αλιείας και όχι μόνο ως πληρωμή για δικαιώματα πρόσβασης σε αλιευτικές δυνατότητες προς όφελος των ευρωπαϊκών αλιευτικών επιχειρήσεων. Η κοινοτική χρηματοδοτική αντιστάθμιση θα εξετασθεί ενώ τα αναπτυσσόμενα παράκτια κράτη θα συνεχίσουν να διαθέτουν μέρος των πλεονασμάτων τους σε κοινοτικούς ενδιαφερομένους.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η χρηματοδοτική συμμετοχή που διατίθεται από την Κοινότητα δεν μπορεί να θεωρείται ως επιδότηση των ευρωπαϊών αλιέων. Η συνεισφορά αυτή

¹⁵ Εκτός από τα χρηματοδοτικά μέσα της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, άλλη στήριξη μπορεί να παρασχεθεί με μέσα όπως είναι το PROINVEST (ένα πρόγραμμα εταιρικών σχέσεων ΕΕ-ΑΚΕ για την προώθηση των επενδύσεων και της τεχνολογίας στις χώρες ΑΚΕ), του ESIP (ενός επενδυτικού προγράμματος ΕΕ-SADC) το οποίο είναι συμπληρωτικό και συντονίζεται στενά με το PROINVEST, ή την Ευκολία Επενδύσεων (η οποία παρακολουθείται από κοινού από την ΕΤΕ και την Επιτροπή), τα οποία μπορούν να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν επενδύσεις και συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων στον τομέα της αλιείας σε χώρες ΑΚΕ, αυξάνοντας την ποιότητα της τοπικής παραγωγής και τις εξαγωγές, ή με την παροχή επαρκών πόρων για χρηματοδότηση επενδύσεων. Τα μέσα αυτά μπορούν επίσης να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση της χρήσης και τήρησης διεθνών προτύπων από τους τοπικούς επιχειρηματίες και τις ενώσεις τους, συμβάλλοντας έτσι στην εφαρμογή των συμφωνιών αλιευτικής σύμπραξης και, ως εκ τούτου, στην αειφορία των τοπικών αλιευτικών δραστηριοτήτων.

δικαιολογείται από την ανάγκη για την Κοινότητα, λόγω αμοιβαίου συμφέροντος, να παρέχει επαρκή στήριξη στην ανάπτυξη και διαχείριση της πολιτικής της αειφόρου αλιείας στις τρίτες χώρες στις οποίες ασκεί δραστηριότητες ο ευρωπαϊκός υπερπόντιος αλιευτικός στόλος.

Χρειάζεται σαφής διαχωρισμός μεταξύ :

- του μέρους της χρηματοδοτικής συμμετοχής του χορηγείται εις αντάλλαγμα των αλιευτικών δυνατοτήτων για τα ευρωπαϊκά αλιευτικά σκάφη. Ο ιδιωτικός τομέας σταδιακά θα επωμισθεί μεγαλύτερη ευθύνη για την χρηματοδοτική συμμετοχή
- του μέρους της χρηματοδοτικής συμμετοχής που αφορά στόχους εταιρικής σχέσης στον τομέα της αλιείας όπως η αξιολόγηση των αποθεμάτων, ο έλεγχος και επιτήρηση.

Στο μέλλον, η κοινοτική χρηματοδοτική συμμετοχή θα πρέπει να θεωρείται ως επενδύσεις για τη βελτίωση της υπεύθυνης και ορθολογικής αλιείας και να στηρίζεται, ως εκ τούτου, σε νέες θεωρήσεις. Η συμμετοχή αυτή καλύπτει κυρίως δαπάνες που συνδέονται με το κόστος διαχείρισης, την επιστημονική αξιολόγηση των ιχθυοαποθεμάτων, τη διαχείριση της αλιείας, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, καθώς και δαπάνες για τη συνέχιση και την αξιολόγηση της πολιτικής αειφόρου αλιείας.

Η προσέγγιση αυτή απαιτεί τον υπολογισμό μιας νέας αναλογικότητας στον καθορισμό της χρηματοδοτικής συμμετοχής. Το σχετικό βάρος των αλιευτικών δυνατοτήτων έχει πλέον δευτερεύουσα σημασία ενώ το κύριο στοιχείο είναι το αμοιβαίο συμφέρον των μερών στην επίτευξη μιας υπεύθυνης αλιείας σε αειφόρο βάση.

Στο μέλλον, όσον αφορά την αρχή της κυριότητας της αναπτυξιακής πολιτικής από το παράκτιο κράτος, το ύψος της κοινοτικής χρηματοδοτικής συμμετοχής στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα μέσα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της αειφόρου αλιείας. Η κοινοτική χρηματοδοτική συμμετοχή θα πρέπει να καθορίζεται κατά περίπτωση σύμφωνα με τα εξής :

- το σχετικό μερίδιο των κοινοτικών συμφερόντων στην εκμετάλλευση του πλεονάσματος και της τοπικής προστιθέμενης αξίας¹⁶ των ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων στον τομέα αλιείας του εταίρου. Τα αλιευτικά δικαιώματα θα καθορίζονται σε ένα επίπεδο που θα είναι συμβατό με το στόχο της αειφόρου εκμετάλλευσης των αλιευτικών αποθεμάτων και το οποίο θα είναι ρεαλιστικό στην εφαρμογή του Στην περίπτωση ανανέωσης της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης, σύμφωνα με τα ποσοστά χρήσης των αλιευτικών δυνατοτήτων θα ληφθούν υπ' όψιν.
- ειδικά στοχευόμενα μέτρα που συμφωνήθηκαν μεταξύ των μερών και η υλοποίησή των

και

- οι δεσμεύσεις του παράκτιου κράτους για την επίτευξη της αειφόρου αλιείας και για την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων προς όφελος του αμοιβαίου συμφέροντος των εμπλεκομένων.

¹⁶ Προστιθέμενη αξία των επιχειρήσεων που συνδέονται με τον κλάδο της αλιείας εκτός εκείνων που ασχολούνται με την αλιεία.

Το επίπεδο των τελών που καταβάλλονται από τους πλοιοκτήτες πρέπει να αποτελεί μέρος της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης η οποία καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών¹⁷.

Η κοινότητα θα πρέπει να διασφαλίζει μεγαλύτερη διαφάνεια και συμβατότητα με τους γενικούς κανόνες της πολιτικής προϋπολογισμού και Ανάπτυξης. Η Επιτροπή θα αναπτύξει πώς να εκτελεί, να ελέγχει τα αναμενόμενα ποσά τα οποία προέρχονται από το μέρος της χρηματικής συμμετοχής που αφορά τα μέτρα για την εταιρική σχέση αλιείας.

3. ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ

3.1. Γιατί είναι αναγκαίες οι συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης;

Ο σφαιρικός στόχος της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής είναι να διασφαλίσει την αειφόρο διαχείριση των αλιευτικών πόρων από οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής απόψεως, ακόμη και εκτός των κοινοτικών υδάτων και ιδίως στο πλαίσιο των συμφωνιών αλιευτικής σύμπραξης που συνάπτονται με τρίτες χώρες. Για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα θα αναλάβει την εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης επιπτώσεων στον τομέα της αειφορίας των εν λόγω συμφωνιών με βάση τα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία και σε διαβούλευση με τους ενδιαφερομένους.

Για τη διασφάλιση της συνοχής μεταξύ της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής στις εξωτερικές και εσωτερικές διαστάσεις της, καθώς επίσης και της συνοχής μεταξύ της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και της Κοινοτικής Πολιτικής Συνεργασίας στον τομέα της Ανάπτυξης τα μέσα και οι διαδικασίες κάθε πολιτικής πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη των σφαιρικών στόχων αειφορίας των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα ύδατα των εταίρων παράκτιων κρατών¹⁸.

Η ιδέα των συμφωνιών αλιευτικής σύμπραξης πρέπει να βρίσκεται στη βάση της εξωτερικής διάστασης της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής προκειμένου να συμβάλει στη δημιουργία των όρων της αειφόρου αλιείας εκτός των κοινοτικών υδάτων όπως υπογραμμίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο “Προς μία παγκόσμια σύμπραξη για αειφόρο ανάπτυξη”¹⁹.

Η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση τομεακής αλιευτικής σύμπραξης με τα αναπτυσσόμενα κράτη σύμφωνα με τα προγράμματα συνεργασίας που προβλέπονται βάσει της συμφωνίας του Cotonou.

3.2. Εφαρμογή των συμφωνιών αλιευτικής σύμπραξης

Ο πολιτικός διάλογος θα πρέπει να επιτρέψει την εφαρμογή της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης σεβόμενος ταυτόχρονα την αρχή της κυριότητας της αναπτυξιακής πολιτικής από το οικείο παράκτιο κράτος, για τον καθορισμό των όρων μιας πολιτικής αειφόρου ανάπτυξης των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα ύδατα της οικείας χώρας.

Αυτό θα επιτρέψει τη διαπίστωση :

¹⁷ Η Επιτροπή θα αναλύσει τα τέλη των αλιευτικών αδειών σε μικροοικονομική βάση λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά κάθε τύπου αλιείας.

¹⁸ Αυτό θα πραγματοποιηθεί μέσω συνέργειας μεταξύ της εθνικής και περιφερειακής διαδικασίας προγραμματισμού στο πλαίσιο της Συμφωνίας του Cotonou και των συμφωνιών αλιευτικής σύμπραξης.

¹⁹ COM (2002) 82 της 13ης Φεβρουαρίου 2002.

- της αξιολόγησης της εθνικής πολιτικής για τον αλιευτικό κλάδο/τομέα που καθορίζεται από το παράκτιο κράτος·
- των αναγκών που εκφράζονται από το παράκτιο κράτος για τη αειφόρο ανάπτυξη του αλιευτικού του τομέα λαμβανομένης υπόψη της τοπικής οικονομίας·
- των δημοσιονομικών πόρων που απαιτούνται σε κοινοτικό επίπεδο, είτε για ενισχύσεις στον τομέα της ανάπτυξης είτε για τις εν λόγω συμφωνίες στο πλαίσιο του σεβασμού της ιδιαιτερότητας κάθε οικονομικού μέσου και της φύσεώς του·
- των αναγκαίων επιστημονικών και τεχνικών αξιολογήσεων όσον αφορά την κατάσταση των αλιευτικών πόρων που θα μπορούσαν εν δυνάμει να αποτελέσουν αντικείμενο εκμετάλλευσης στα ύδατα του οικείου παράκτιου κράτους·
- της ύπαρξης και των όρων πρόσβασης στα πλεονάζοντα αποθέματα τα οποία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκμετάλλευσης από τους υπερπόντιους στόλους·
- του μεριδίου του πλεονάσματος αυτού το οποίο προτίθεται το παράκτιο κράτος να παραχωρήσει στους κοινοτικούς αλιείς·
- των ενδεχομένων απειλών στο περιβάλλον που παρουσιάζει η αλιεία, με στόχο τη λήψη κατάλληλων μέτρων θεραπείας·
- ενός συνολικού πλαισίου κοινού ενδιαφέροντος και των επαρκών μέτρων και λεπτομερειών για την εφαρμογή και αξιολόγησή του·
- του νομικού και θεσμικού πλαισίου το οποίο λαμβάνει υπόψη τις υποχρεώσεις και δεσμεύσεις για την επίτευξη τόσο της υπεύθυνης αλιείας όσο και της ορθολογιστικής εκμετάλλευσης των αλιευτικών πόρων από περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής απόψεως·
- συνεργιών που θα επιτευχθούν σε περιφερειακό επίπεδο από την περιφερειακή συνεργασία στην αλιευτική πολιτική·
- της συμβολής των δημοσίων αρχών στην υπεύθυνη αλιεία, στη δημιουργία θετικής ατμόσφαιρας για επενδύσεις και στην ενθάρρυνση των αναγκαίων τεχνικών, επιστημονικών, οικονομικών και κοινωνικών ανταλλαγών για τον τομέα της αλιείας·
- των δραστηριοτήτων των οικονομικών παραγόντων που θα σέβονται και θα συμβάλουν στην επίτευξη των πολιτικών πρωτοβουλιών των αρμόδιων δημοσίων αρχών·
- των ανησυχιών του κοινού.

Οποτεδήποτε είναι δυνατόν, σύμφωνα με το αμοιβαίο συμφέρον των μερών και τους στόχους της συμφωνίας συνεργασίας, η συμφωνία αλιευτικής σύμπραξης πρέπει να στηρίζει μέτρα που έχουν ως στόχο την προώθηση της ίδρυσης κοινοπραξιών, τη μεταφορά τεχνογνωσίας, τη μεταφορά τεχνολογιών, τις επενδύσεις και τη διαχείριση ικανοτήτων προς όφελος του κλάδου της αλιείας σύμφωνα με τους στόχους και κατευθυντήριες γραμμές της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και της οικείας τρίτης χώρας.

Οι συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης πρέπει να ενταχθούν στη λογική των αναπτυξιακών στρατηγικών των παράκτιων κρατών δεδομένου ότι θα έχουν ως αποτέλεσμα την εκπόνηση αναπτυξιακών προγραμμάτων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο με τη βοήθεια της Κοινότητας. Η αναπτυξιακή συνεργασία θα πρέπει επίσης να τεθεί σε εφαρμογή προκειμένου να εξασφαλίσει την κατάρτιση αλιευτικής πολιτικής από το οικείο αναπτυσσόμενο παράκτιο κράτος, την παρακολούθηση των αναλαμβανόμενων δράσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αναλαμβάνονται για τον υπερπόντιο στόλο που ασκεί δραστηριότητες στα ύδατα υπό τη δικαιοδοσία του, προκειμένου να αξιολογηθεί η επίπτωση της αειφόρου ανάπτυξης των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

Οι συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης θα συνεχίσουν να αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης και διαχείρισης σύμφωνα με τους ισχύοντες θεσμικούς κανόνες. Η νομική βάση για τη διαπραγμάτευση και έγκριση των συμφωνιών θα συνεχίσει να είναι το άρθρο 300 της Συνθήκης ΕΕ και η επικύρωσή τους θα πραγματοποιείται βάσει του άρθρου 37 της εν λόγω Συνθήκης.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Οκτωβρίου 1997, επιβεβαιώνει εκ νέου ότι η εξωτερική διάσταση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής αποτελεί ένα ουσιαστικό συστατικό στοιχείο της εν λόγω πολιτικής.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι πολιτικές αρχές των κοινοτικών δεσμεύσεων για τον υπερπόντιο αλιευτικό της στόλο θα πρέπει να προσαρμοστούν με στόχο να συμβάλουν στην αειφόρο ανάπτυξη της αλιείας προς όφελος του αμοιβαίου συμφέροντος των μερών. Οι διμερείς δεσμεύσεις θα πρέπει να σέβονται τις διεθνείς κοινοτικές δεσμεύσεις και να στηρίζονται στις αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, δηλαδή την κατάρτιση πολιτικής αειφόρου αλιείας από οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής απόψεως και με βάση τα καλύτερα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει, σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες της μεταρρύθμισης της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, τη μεταρρύθμιση των μέσων και των διαδικασιών που στηρίζονται σε συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης προκειμένου να καθοριστεί ένα ολοκληρωμένο και δεσμευτικό πλαίσιο μεταξύ των μερών και να διασφαλιστεί η συνεκτικότητα της εξωτερικής αλιευτικής πολιτικής της έναντι των παρακτίων κρατών με τα οποία διατηρεί σχέσεις στον τομέα της αλιείας. Η Επιτροπή θα αναπτύξει σαφείς κανόνες για την σύσταση των διαφορών μερών των αλιευτικών συμφωνιών.

Εφόσον υπάρξει πολιτική συμφωνία σχετικά με την παρούσα ανακοίνωση και κατάλληλη τήρηση των τρεχουσών κοινοτικών δεσμεύσεων, ιδίως όσον αφορά τις συμφωνίες και πρωτόκολλα που αποτελούν επί του παρόντος αντικείμενο διαπραγμάτευσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να προωθηθεί και να τεθεί σταδιακά σε εφαρμογή ώστε αρχίζοντας το 2003 να αναπτυχθούν αξιολογήσεις αειφόρου επίπτωσης απαραίτητες για την διαπραγμάτευση νέων αλιευτικών συμφωνιών σε εταιρική βάση.